

Andrei Fărcaș: Colindători din Coaș la Festivalul Datinilor de Iarnă, Sighet, 1982.

Colecția IOAN DUNCA

Condamnații

“Aici a fost stâlpul de spânzurătoare, aici, uite, i se cunoaște locul!”. Așa îmi spunea unchiul meu Gheorghe de câte ori mă duceam cu el în Huci și îmi arăta exact acest loc. Iar eu îl întrebam că pe cine au vrut să spânzure, eram curios să știu ce s-a întâmplat. Unchiul începea să-mi povestească, el știind întâmplările de la bunicul Simion. Îmi spunea că doi oameni din Budești, care au participat la răscoalele din Transilvania, după înfrângere, au fost urmăriți și judecați la moarte. Ei pribegeau vara prin pădurile de la Budești, după cum spune și cântecul:

Când e frunza cât un ban,
Noapte bună, căpitan.

Codrul le era și casă și masă. Așa au pribegit doi ani. Unul dintre ei dormea la o casă După Râu, pe cuptor. Cenderii unguerești au aflat de undeva că-i acolo și au mers și au bătut la casă. Omul a simțit și a fugit pe fereastră, fugind până în Văratec, la oi, care iernau acolo că acolo era fânul.

Fugarul a ieșit cam dezbrăcat, era în gatii, desculț, în capul gol, deși era un ger de crăpau pietrele. Dar a scăpat.

După doi ani de zile, unul dintre fugari a fost prins și după condamnare trebuiau să-l spânzure. În locul acela pe care mi l-a arătat uncheșul Gheorghe, au bătut stâlpul, au legat funia, i-au făcut laț.

Cenderii l-au legat la ochi, l-au dus acasă la el, au adus popa să-i facă prohod ca la un om mort. Apoi l-au dus la spânzurătoare, așa cum ar fi dus mortul la groapă: clopotele clopoțeau, toți din sat au fost obligați să participe, ca să înspăimânte norodul. Cei din familie îl cântau morțește.

Așa au ajuns În Huci, unde era stâlpul bătut și un cender a cuvântat de ce era condamnat. Era multă lume adunată pentru a vedea ce nu au mai văzut. Dar între timp a căzut din cer un fuior de foc. Nu era fulger căci cerul era senin, avioane încă nu erau ca să arunce ceva din avion. Toată

La mincinos
Nu-i crezi nici vorba adevărată.

3129

Asta-i lelea ca o floare,
Da' se uscă pe picioare
Nu ști' nime ce bai are,
Numa Ion, cel cu struț,
Care l-o avut drăguț.
De la Vasile Ivan a lui Ion, 25 ani,
Coaș, 1925

3130

U-iu-iu pe dealu gol
Că mireasa n-are țol
Da' i-a face mirele
Când a tunde cânele
Și i-a face și soacra
Dacă-a tunde și mâța.
De la Vasile Ivan a lui Ion, 25 ani,
Coaș, 1925

3131

- Dragă, drăgulița mea,
Nu te toiește mă-ta
De ce îți sărut gura?
- Măicuța nimic nu-mi zice
Că ști' ié că-i gura dulce,
Tânăr după ié se duce.
De la Vasile Ivan a lui Ion, 25 ani,
Coaș, 1925

3132

Te cunosc, io, bine, fată,
Că tu ești cea vinovată
Că la mine când privești
Tătă, tătă te-nroșești.
De la Vasile Ivan a lui Ion, 25 ani,
Coaș, 1925

3133

Cine joacă mireasa
Dulce gură-a căpăta
Ce de la mine-a rămânea.
De la Vasile Ivan a lui Ion, 25 ani,
Coaș, 1925

3134

Dați mai tare din picioare
Ori vă temeți că vă doare,
Dă, dă, dă și bontănește
Ca și dracu când trăznește.
De la Vasile Ivan a lui Ion, 25 ani,
Coaș, 1925

3135

Măi bădiță, puiule,
N-asculta minciunile
Ce îți spun vecinile
Că minciunile nu-s bune -
Sece-i gura cui le spune.
De la Vasile Ivan a lui Ion, 25 ani,
Coaș, 1925

3136

Mă dusei la danț de-anumea,
Nu mă joacă nimenea,
Da' mă joacă sărăcia -
Tată-mi spârtică rochia.
De la Vasile Ivan a lui Ion, 25 ani,
Coaș, 1925

3137

Auzit-am, lele, eu
Că la mă-ta-i pare rău
Pentru că te iubesc eu.
Spune-i, lele, la mă-ta,
Să-ngrădească ulița
Că tăt pe tine te-oi lua.
De la Vasile Ivan a lui Ion, 25 ani,
Coaș, 1925

3138

Ține, lele, sâmbăta
Că ti-i puté mărita
După cine te-a lua.
De la Vasile Ivan a lui Ion, 25 ani,
Coaș, 1925

3139

Mândra din Finteușel
Tare-i blândă, ca un miel,
Ști' rându la sărutat
Ca și rața la-notat,
Stă bine la drăgostit
Ca mânzu la potcovit.
De la Vasile Ivan a lui Ion, 25 ani,
Coaș, 1925

3140

Asară-am fost a peți
La fata bdirăiții
Și-am văzut gozu sub pat
Și mi-o trecut de-nсурat.
De la Gheorghe Butcan a lui Ionaș,
24 ani, Fersig, 1923

3141

Mărita-m-aș, mărita
De-ar fi cine mă lua.
Da' lua-m-a oarecine,
Cu cine-am trăit io bine.
De la Gheorghe Butcan a lui Ionaș,
24 ani, Fersig, 1923

3142

Așe-mi zic oamenii mie
Că nu-s om de omenie,
Da' nici io nu vreu să fiu
Până sunt pe lume viu.
De la Gheorghe Butcan a lui Ionaș,
24 ani, Fersig, 1923

mulțimea s-a speriat și se gândeau ce să fie asta.

Deodată, din depărtare, s-a văzut venind un domn călărește, pe un cal alb. A ridicat în sus o pânză albă. Toți au așteptat să sosească, să vadă ce veste aduce. Când a sosit, calul era negru, dar alb de spume. Domnul a scos o hârtie și a citit că cel condamnat este iertat, ca și celălalt fugar care nu a fost prins.

Dacă nu cădea fuiorul de foc din cer, omul era spânzurat. Călăii își rupeau mâinile de ciudă că nu l-au spânzurat mai repede. Omul a fost dezlegat și eliberat, iar mulțimea s-a întors voioasă în sat. (1983).

Colecția MARIA ȘERBA

Povestea cocoșului

A fost odată un moș și o babă. Baba avea o găină și moșul un cocoș. Într-o zi moșul i-a trimis după lemne.

- Eu nu merg, zice cocoșul, că m-oi întina pe labă!

- Du-te, zice moșul, că ți-a șterge baba laba!

S-au dus în pădure, iar la întoarcere baba n-a vrut a șterge laba. Cocoșul s-a dus la moș și i-a zis:

- Moșule, bate baba,

Baba nu vrea să șteargă laba!

Dar moșul n-a vrut.

Cocoșul s-a dus la un rug:

- Rugule, rugé moșul,

Moșul nu vrea bate baba,
Baba nu vrea șterge laba!

Dar rugul a refuzat.

Atunci cocoșul s-a dus la capră și i-a spus:

- Tu, capră, mănâncă rugul,

Moșul nu vrea bate baba,
Baba nu vrea șterge laba!

Rugul nu vrea rugi moșul,

Dar capra nici nu vroia să asculte. Cocoșul s-a dus la lup:

- Lupule, mănâncă capra,

Rugul nu vrea rugi moșul,
Moșul nu vrea bate baba,

Capra nu vrea mânca rugul,

Baba nu vrea șterge laba!

Dar lupul nu l-a ascultat. Cocoșul, supărat, s-a dus la pușcă:

- Tu pușcă, împușcă lupul,

Rugul nu vrea rugi moșul,
Moșul nu vrea bate baba,

Lupul nu vrea mânca capra,

Baba nu vrea șterge laba!

Dar pușca n-a vrut.

Cocoșul s-a dus la rugină și i-a spus:

- Rugină, mănâncă pușca,

Capra nu vrea mânca rugul,

Pușca nu vrea-mpușca lupul,

Rugul nu vrea rugi moșul,

Lupul nu vrea mânca capra,

Moșul nu vrea bate baba,

Baba nu vrea șterge laba!

Dar rugina rămase nepăsătoare.

Se duse cocoșul la șoarece:

- Șoarece, mănâncă rugina,

Capra nu vrea mânca rugul,

Rugina nu vrea mânca pușca,

Rugul nu vrea rugi moșul,

Pușca nu vrea-mpușca lupul,

Moșul nu vrea bate baba,

Lupul nu vrea mânca capra,

Baba nu vrea șterge laba!

Dar șoarecele n-a ascultat.

Cocoșul s-a dus atunci la pisică:

- Tu pisică, mănâncă șoarecele,

Lupul nu vrea mânca capra,

Șoarecele nu vrea mânca rugina,

Capra nu vrea mânca rugul,

Rugina nu vrea mânca pușca,

Rugul nu vrea rugi moșul,

Pușca nu vrea-mpușca lupul,

Moșul nu vrea bate baba,

Baba nu vrea șterge laba!

La un pahar, vorbește unul și ascultă tăt.

La două pahare, vorbesc unu cu altu.

La tri pahare, vorbesc tăt și n-ascultă niciunu.